

HATİPLERİN DİKKATİNE!..

Allah'a sayısız hamd ü senalar olsun ki, bize hidayet etti. Varlığından, birliğinden bizleri haberdar etti.

Habîb-i Edîb'ini gönderip bizi Kelâm-ı Kadîm'iyle irşad etti. O Hatîb-i Umûmî olan Kâinatın Efendisi (asm)'ne ümmet yaptı. Karanlıklardan nura çıkardı. Câhil bir millet idik, bize ilim ve marifet kapılarını açtı.

Kâinat kitabını okuyan, açıklayan Kur'ân-ı Hakîm'iyle, Resûl-i Zîşan'ıyla hayatın gayesini bize öğretti.

Esmâ ve sıfatlarıyla kendini bize bildirdi, sevdirdi, tanıttırdı.

Bildirmeseydi, bilemezdik! Sevdirmeseydi sevemezdik. Göstermeseydi göremezdik. Biz âciz, fakir, zayıf kullar olarak O'na sığınıyoruz, güveniyoruz, yalvarıyoruz.

"Yâ Rab! Kusurumuzu affet! Bizi kendine kul kabul et! Emanetini kabzetmek zamanına kadar bizi emanette emîn kıl, âmin..."

Sonsuz salât ve selâm, yeryüzü mescidinin ve Mekke-i Mükerreme mihrabımın en büyük imamı, Medîne-i Münevvere minberinin şanlı hatibi Hz. Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'a olsun ki, O bütün ehl-i îmanın ebedî imamıdır. Bütün insanlara ve cinlere hitap ederek ilahî ve ezeli bir hitap olan Kur'ân-ı Azîmüşşan'ı okumuştur. **En güzel hatip Allah Resulü ve en güzel hutbe de O'nun okuduğu hutbelerdir.** Zira O, en güzel örnektir. Ebedî rehberimiz, sönmez ve batmaz güneşimizdir. Vazifemiz O'nun yolunu ve izini takip etmek ve ettirmektir. Bütün insanlığı îmana, İslâm'a, cennete davet etmektir. **Bunu nasıl yapalım ki, daha faydalı olalım?**

Evet, önce kendi nefsimizden başlayalım... Şu esaslara riâyet edelim:

1. Nefsimizin herkesten fazla nasihata muhtaç olduğunu kabul edelim.
2. **"Nefsini ıslâh etmeyen başkasını ıslâh edemez."** hakikatim rehber edinelim.
3. **"Bîcâre hakikatlar kıymetsiz ellerde kıymetsiz olur."** Bu hakikat çekirdeğine dikkatinizi çekmek istiyorum. Gerçekleri söylerken, kıymetli hakikatların değerini düşürenlerden olmayalım.

4. "Güzel gören, güzel düşünür. Güzel düşünen hayatından lezzet alır.", "Her şeyin iyisine bak!" kaidesiyle amel edelim. Güzellikleri görüp göstermeye çalışalım. Bakıp da göremeyenlerden olmayalım. Güzel düşünemeyen, güzeli anlatamaz. **"Kendisi himmete muhtaç bir dede, nerde kaldı başkasına himmet ede!"**

5. "Bir tane sıdk (doğru), bir harman yalanı yakar. Bir tane hakikat bir harman hayfilâta müreccahtır."

Hatip daima doğrulan söylemeli, hayalcilikten sakınmalı. Hakikatlerin kaynağı Kur'ân âyetleri ve hadîs-i şeriflerdir. Hak ve hakikati ders veren bu kaynaklardan muhtaçlara âb-ı hayat içilmeliyiz,

6. "Her söylediğin hak olsun, fakat her hakkı söylemeye senin hakkın yoktur! Her dediğin doğru olmalı, fakat her doğruyu demek doğru değildir."

Bu düstur, hatiplerimizin çok muhtaç oldukları bir ilaçtır. Hak bildiğimiz her doğruyu söylemek doğru değildir. Zira niyet hâlis değilse veya onu söylemek vazifemiz değilse bazen damarlara dokunur, aksülamel yapar. Kaş yapalım derken göz çıkarmış oluruz. Vazifemiz yaraları tedavi etmektir, kanatmak veya yeni yaralar açmak değil.

7. "Fena bir adama 'İyisin, iyisin!' desen iyileşmesi ve iyi adama 'Fenasın, fenasın!' desen fenalaşması çok vuku bulur."

Bu prensibi elden bırakmamak lâzım. Asr-ı Saâdet'te misalleri çoktur. En büyük dâvetçi olan Sevgili Peygamberimiz (asm) bu güzel yaklaşımla nice kâfirlerin îman etmelerine vesile olmuş, bize de yol göstermiştir. Bu yoldan sapmayalım.

8. "İnsanları canlandıran emeldir, öldüren ye'stir."

Dinleyicilere daima ümit verici şeyleri anlatalım. Ümitsizliği telkin eden konuşmalardan sakıyalım. Zira Allah'ın rahmeti çoktur, O'ndan ümit kesilmez.

9. "Âlim-i mürşid koyun olmalı, kuş olmamalı! Koyun kuzusuna süt, kuş yavrusuna kay verir."

Yâni hatip, ilmini önce kendi hayatında tatbik ve hazmedip sonra başkalara anlatmalıdır. Kuş gibi kursağında topladığı sindirilmemiş taneleri yavrusuna vermek tarzında, yaşanmayan ilmi insanlara anlatmak tesirsiz kalır. İrşad ehli âlimler ilmini hazmeder, sonra hasbî olarak talebelerine süt gibi içirirler.

10. "Bâtıl şeyleri iyice tasvir, safî zihinleri idlâldir." kâidesince hatip bâtıl şeyleri anlatırsa, safî zihinleri de saptırmış olur. Güzeli göstermek, güzel şeyleri anlatmak, düşündürmek zararsız menfaattir. Kötülükleri ballandıra ballandıra

anlatmak, temiz ruh ve kalplerde kötü izler biralalar.

11. "Menfaat üzerine dönen siyaset canavardır."

İnsanları irşadla vazifeli zatlar bu ölçüyü elden bırakmamalıdır. Yoksa siyaset canavarı milleti parça parça eder. Kalpleri ifsad eder. O kadar bozar ki, ölçü siyasî fikir olur. Kendi gibi düşünmeyenleri melek de olsa şeytandır der, tekfir eder. Siyasette kendi gibi düşünenler şeytan da olsa melektir der, rahmet okur. Siyasîler siyasetleriyle dine hizmet etmeli, hiçbir surette dini siyasete âlet etmemelidirler. Mürşitler siyasetçi olamazlar. İrşad, ihlâs kuvvetiyle yapılır. Siyasetse ihlâsı kırar.

12. "Medenîlere galebe çalmak ikna ilemdir. Söz anlamayan vahşîler gibi icbar ile değildir. Biz muhabbet fedaîleriyiz, husûmete vaktimiz yoktur."

Zorla güzellik olmaz. Kimseyi zorlamak vazifemiz değildir. Akla hitap eder, kapı açarız; gücümüz yetiyorsa iknâ çalışırız. İkna etmek için iddia edilen şeyi ispat etmek lâzımdır. Mesleğimiz müsbet hareket etmektir, menfî değil. Muhabbete muhabbet, adavet duygusuna adavettir. **"Yaşasın sıdk! ölsün ye'is! Muhabbet devam etsin!"** Muhabbete imdat, adaveti dağıtmak için hücum!

13. "İhyâ-yı din, ihyâ-yı millettir. Hayat-ı din, nur-u hayattır." Yâni: Dinin hakikatlarının anlatılması, yaşanması; milleti ihya hareketidir. Dinsiz millet yaşayamaz. Hayatın hayatı ve nuru dindir, îmandır.

14. "Hadis, mâden-i hayat ve mülhim-i hakikattir."

Kur'ân-ı Kerîm'i en güzel açıklayan, hadîs-i şeriflerdir. Onlar hayat mâdenidir. Devamlı akan Kevser ırmağıdır. Bütün ilimlerin ve hakikatların Kur'ân'dan sonra ikinci ilham kaynağı, Allah Resûl'ünün sözleri, işleri, hal ve hareketleridir. Bizim yapacağımız iş, o iki kaynaktan doya doya âb-ı hayat içmek ve ümmet-i merhumeye içirmektir. Bu hizmette başarılı olmuş rehber âlimlerin nezaretinde, gerçek mürşitlerin ders ve tâlimiyle, müstakim üstadların önderliğinde devam etmeliyiz. Yoksa kısa aklımız, yüksek hakikatlara yetişemeyebilir. O zaman doğru yolda olsak da rehber insan olamayız.

15. Bediüzzaman hazretleri, **"Vaizlerin âlim-i muhakkik, hakîm-i müdakkik ve belîğ-i muknî olmaları şarttır."** diyor. Çok doğru... Araştırmacı olacak ki, savunduğu şeyi ispat etsin. Hem dikkatli ve hikmet sahibi olmalı ki, muvazene-i şeriatı bozmasın. İkna edici belagat sahibi olması da şarttır.

16. Vaaz ve nasihatlarda en tesirli yol, anlatılmak istenen maksadı mümkün olduğu kadar Kur'ân-ı Kerîm âyetleriyle ifade etmektir; bu hizmet müstahaptır. Zira sözlerin en güzeli Kur'ân'dır, ondan sonra sahih hadisler gelir.

17. Hatipler göze bakıp gönüle hitap etmelidirler. Cemaatin dikkatini anlatılan hakikat üzerinde toplamalı; karanlığa sövmektense bir lâmba yakıp huzurdakileri

aydınlatmalıdırlar. **Vesselâm!..**